

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาษาไทย ๒ (วรรณคดีวิจิตร ๑)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๓ คาบ/สัปดาห์ ๑.๕ หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาสมบัติวรรณคดีของไทย การวิเคราะห์ วิวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น พิจารณาจุดมุ่งหมายการแต่ง รูปแบบ เนื้อหา ตัวละคร การใช้สำนวนภาษา วิเคราะห์ประเมินคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งด้านการใช้ภาษา วรรณศิลป์ (เสียง สัมผัส คำซ้ำ คำซ้อนที่เป็นสำนวน คำพ้อง) และด้านสังคม (วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ)

ฝึกวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน นิราศภูเขาทอง พระอภัยมณี ราชาริราช (สมิงพระรามอาสา) สุภาชิตพระร่วงและความรู้จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิธภาษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หรือเรื่องอื่นๆ ตามที่กำหนด โดยใช้กระบวนการทางภาษาและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ให้สามารถสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ วิวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน บอกความรู้ ข้อคิด สำนวน สุภาชิต คำพังเพย นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท่องบทอาขยาน หรือบทร้อยกรองตามความสนใจพร้อมบอกคุณค่าที่ได้รับ แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้

ตัวชี้วัด

๑. บอกสมบัติของวรรณคดีไทยและสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้
๒. พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ด้านจุดมุ่งหมายการแต่ง รูปแบบ เนื้อหา ตัวละคร การใช้สำนวนภาษาได้
๓. บอกคุณค่าด้านวรรณศิลป์และด้านสังคมของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้
๔. บอกความรู้ ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
๕. ท่องจำบทอาขยานที่กำหนด หรือบทร้อยกรองตามความสนใจเป็นทำนองเสนาะ บอกคุณค่าและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
๖. เลือกแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้

โครงสร้างแผนการเรียนรู้ฉบับย่อรายวิชาภาษาไทย ๑ ท ๒๑๑๐๒ (วรรณคดีวิภังค์ ๑)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒ โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค)
(ฉบับทบทวนและปรับปรุงปี ๒๕๕๗)

สัปดาห์ที่	คาบที่	หัวข้อเรื่อง/สาระการเรียนรู้	ใบความรู้/ใบงาน/สื่อ	ตัวชี้วัด
๑-๒ (๖ คาบ)	๑-๒	ปฐมนิเทศ -ชี้แจงข้อตกลงในวิชาเรียน ขอบเขตเนื้อหา รายวิชาภาษาไทย ๒ -ทดสอบก่อนเรียนเรื่องสมบัติวรรณคดี	-แบบทดสอบก่อนเรียน	๑.บอกสมบัติของวรรณคดีไทย และสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้
	๓-๔	ศึกษาสมบัติวรรณคดี -ศึกษาใบความรู้เรื่องสมบัติวรรณคดี (ความหมาย ประเภทของวรรณคดีวรรณกรรม) -อภิปราย แสดงความคิดเห็นจากเรื่องสมบัติ วรรณคดี	-ใบความรู้ -ใบงาน	
	๕-๖	-สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม -สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	-ใบความรู้ -ใบงาน	
๓-๔ (๖ คาบ)	๑-๒	-ทดสอบก่อนเรียน -พิจารณารูปแบบของวรรณคดีวรรณกรรม	-ใบความรู้ -แบบทดสอบก่อนเรียน	๒.พิจารณาวรรณคดีและ วรรณกรรม ด้านจุดมุ่งหมาย การแต่ง รูปแบบ เนื้อหา ตัวละคร การใช้สำนวนภาษาได้
	๓	-พิจารณาจุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณคดี วรรณกรรม	-ใบความรู้ -ใบงาน	
	๔	-พิจารณาเนื้อหาของวรรณคดีวรรณกรรม	-ใบความรู้	
	๕	-พิจารณาตัวละครของวรรณคดี วรรณกรรม	-ใบความรู้ -ใบงาน	
	๖	-พิจารณาการใช้สำนวนภาษาของวรรณคดี วรรณกรรม -ทดสอบหลังเรียน	-ใบความรู้ -แบบทดสอบหลังเรียน	
๕-๗ (๑๐ คาบ)	๑-๕	-ทดสอบก่อนเรียน -ศึกษาคุณค่าวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาว หวาน กาพย์พระไชยสุริยา พระอภัยมณี ตาม ประเด็นดังต่อไปนี้ -ด้านวรรณศิลป์ (ด้านเสียง สัมผัสระหว่าง วรรค สัมผัสนอก สัมผัสใน การใช้คำคำซ้ำ คำซ้อน ที่เป็นสำนวน คำพ้อง)	-ใบความรู้ -ใบงาน -เทปบันทึกเสียง -แบบประเมินการอ่าน -แบบทดสอบก่อนเรียน	๓.บอกคุณค่าด้านวรรณศิลป์และ ด้านสังคมของวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่านได้
	๖-๑๐	ศึกษาคุณค่าวรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วง นิราศ ภูเขาทอง และราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสา ในประเด็นดังต่อไปนี้ -ด้านวรรณศิลป์ (การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว การใช้คำ สำนวน โวหาร การใช้คำอุปมาอุปไมย การใช้สำนวน สุภาชิต) -ด้านสังคม (วัฒนธรรม การปฏิบัติตนใน สังคม ความเชื่อต่าง ๆ ในสำนวนสุภาชิต) -ทดสอบหลังเรียน	-ใบความรู้ -ใบงาน -เทปบันทึกเสียง -แบบประเมินการอ่าน -แบบทดสอบหลังเรียน	

สัปดาห์ที่	คาบที่	หัวข้อเรื่อง/สาระการเรียนรู้	ใบความรู้/ใบงาน/สื่อ	ตัวชี้วัด
๘-๑๐ (๙ คาบ)	๑-๒	- ทบทวนและสรุปวรรณคดีกาพย์พระไชยสุริยา - ครูอธิบายคุณค่าและข้อคิดวรรณคดีเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา - นักเรียนสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด	๑-๒	๔.บอกความรู้ ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
	๓-๔	- นักเรียนเล่าสรุปเรื่องราชาธิราชและพระอภัยมณีตอนหนึ่งนางผีเสื้อสมุทร - นักเรียนจับคู่ช่วยกันสรุปข้อคิดและประโยชน์จากเรื่อง	- หนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ - ใบความรู้	
	๕-๖	- นักเรียนสรุปเนื้อเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานและนิราศภูเขาทอง - วิเคราะห์ความรู้จากพิธีกรรม ประเพณีที่ได้จากเรื่อง พร้อมบอกเหตุผล ความเชื่อและคุณค่าของเรื่อง - ศึกษาพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนาจากเรื่องนิราศภูเขาทอง	- หนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ - ใบความรู้	
	๗-๘	- สรุปข้อคิดจากเรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา และสุภาชิตพระร่วง - ศึกษาสุภาชิตในเรื่องสุภาชิตพระร่วง	- หนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ - ใบความรู้	
	๙	- นักเรียนบอกความรู้และความคิดจากวรรณคดีทั้ง ๖ เรื่อง โดยสรุปเป็นแผนผังความคิด	- หนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์เล่ม ๑ - สื่ออินเทอร์เน็ต	
๑๑-๑๓ (๘ คาบ)	๑	- นักเรียนศึกษาการท่องจำบทอาขยานที่สนใจหรือตามกำหนดเป็นทำนองเสนาะ	เอกสารบทประพันธ์ต่าง ๆ	๕.ท่องจำบทอาขยานที่กำหนดหรือบทร้อยกรองตามความสนใจเป็นทำนองเสนาะ บอกคุณค่าและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
	๒	- นักเรียนฝึกท่องจำบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ	-	
	๓-๔	- ทดสอบท่องจำบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ	-	
	๕	- นักเรียนศึกษาการท่องจำบทอาขยานที่สนใจหรือตามกำหนดเป็นทำนองเสนาะ	เอกสารบทประพันธ์ต่าง ๆ	
	๖ ๗-๘	- นักเรียนฝึกท่องจำบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ - ทดสอบท่องจำบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ	-	
๑๔-๑๖ (๙ คาบ)	๑-๓	- ทดสอบก่อนเรียน - แจงตัวชี้วัด - ศึกษาใบความรู้เรื่องการแต่งกาพย์	- แบบทดสอบก่อนเรียน - ใบความรู้เรื่องการแต่งกาพย์ - พาวเวอร์พอยต์เรื่องการแต่งกาพย์ - ตัวอย่างกาพย์พระไชยสุริยา	๖.เลือกแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้
	๔-๕ ๖-๗	- นักเรียนแต่งคำประพันธ์กาพย์ยานี ๑๑ - นักเรียนแต่งคำประพันธ์กาพย์ฉกฉวง ๑๖	-	
	๘-๙	- นักเรียนแต่งคำประพันธ์กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ - ทดสอบหลังเรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน	

ตัวชี้วัด/จำนวนชั่วโมง/น้ำหนักคะแนน/รูปแบบภาระงาน

ตัวชี้วัด ที่	รายละเอียด	รูปแบบของ ภาระงาน	ความสอดคล้องกับ ตัวชี้วัดตาม หลักสูตรแกนกลาง	จำนวน ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
๑	บอกสมบัติของวรรณคดีไทยและสรุปเนื้อหา วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้	งานเดี่ยว งานเดี่ยว		๖	๖
๒	พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม ด้าน จุดมุ่งหมายการแต่ง รูปแบบ เนื้อหา ตัว ละคร การใช้สำนวนภาษาได้	งานเดี่ยว		๖	๑๐
๓	บอกคุณค่าด้านวรรณศิลป์(เสียง คำ สัมผัส) และด้านสังคม (วัฒนธรรมประเพณี ความ เชื่อ) ของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้	งานเดี่ยว		๑๐	๑๐
๔	บอกความรู้ข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและ วรรณกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	งานเดี่ยว		๙	๙
๕	ท่องจำบทอาขยานที่กำหนด หรือบทร้อย กรองตามความสนใจเป็นทำนองเสนาะ บอก คุณค่าและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ได้	งานเดี่ยว		๙	
๖	เลือกแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้	งานเดี่ยว		๙	
สรุปทบทวนความรู้				๓	
สอบเก็บคะแนน				๓	
สอบกลางภาค				๓	๒๐
สอบปลายภาค				๓	๒๐
จิตพิสัย				-	๑๐
รวม				๖๐	๑๐๐

แผนการประเมินผลการเรียนรู้และการมอบหมายงาน

ประเมินจากงานหรือการบ้านที่มอบหมาย	๕๐	คะแนน
ประเมินจากการสอบกลางภาค	๒๐	คะแนน
ประเมินจากการสอบปลายภาค	๒๐	คะแนน
จิตพิสัย	๑๐	คะแนน
รวม	๑๐๐	คะแนน

การประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน : จิตพิสัย ๑๐ คะแนน

หัวข้อการประเมิน	ผลการประเมิน				
	ดีเยี่ยม (๕)	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	ปานกลาง (๒)	ต้องปรับปรุง (๑)
๑. ความรับผิดชอบต่อการเรียน (๔ คะแนน)					
๑) เข้าชั้นเรียนตรงเวลาสม่ำเสมอ					
๒) ส่งงานตรงเวลา					
๓) ปรับปรุง/พัฒนาผลงานของตนเอง					
๔) มีความพร้อมในการเรียน					
๒. การปฏิบัติกิจกรรม (๓ คะแนน)					
๑) ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม					
๒) ความกระตือรือร้นในการทำงาน					
๓) มารยาทและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน					
๓. ความมุ่งมั่นในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม (๓ คะแนน)					
๑) ใช้เลขไทยในรายวิชาภาษาไทย					
๒) ความตั้งใจและใช้ภาษาไทย/เลขไทยให้ถูกต้องเหมาะสม					
๓) ปรับปรุงความบกพร่องในการใช้ภาษาสม่ำเสมอ					

การประเมินจากการสอบกลางภาค (๒๐ คะแนน)

กำหนดสอบกลางภาค เวลาที่ใช้ในการสอบ ๖๐ นาที หัวข้อ/ เนื้อหาและลักษณะของข้อสอบมีรายละเอียดดังตาราง

หัวข้อ/เนื้อหาที่ใช้ในการสอบกลางภาค	ลักษณะ/จำนวนข้อสอบ	คะแนน
บอกคุณค่า -ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา -ด้านวรรณศิลป์ -ด้านสังคมวัฒนธรรม	-ข้อสอบปรนัย (เลือกตอบ) ๑๐ ข้อ ๕ คะแนน -ข้อสอบอัตนัย ๓ ข้อ ข้อละ ๕ คะแนน	๒๐ คะแนน

การประเมินจากการสอบปลายภาค (๒๐ คะแนน)

กำหนดสอบปลายภาค เวลาที่ใช้ในการสอบ ๖๐ นาที หัวข้อ/ เนื้อหาและลักษณะของข้อสอบ มีรายละเอียดดังตาราง

หัวข้อ/เนื้อหาที่ใช้ในการสอบกลางภาค	ลักษณะ/จำนวนข้อสอบ	คะแนน
บอกคุณค่า -ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา -ด้านวรรณศิลป์ -ด้านสังคมวัฒนธรรม	-ข้อสอบปรนัย (เลือกตอบ) ๑๐ ข้อ ๕ คะแนน -ข้อสอบอัตนัย ๓ ข้อ ข้อละ ๕ คะแนน	๒๐ คะแนน